

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku W. S.
przy uczestnictwie K. B. i in. ,

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 6 września 2012 r.,
zażalenia wnioskodawcy
na postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia 25 października 2011 r.,

- 1) uchyla zaskarżone postanowienie,**
- 2) pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego Sądowi w orzeczeniu kończącym
postępowanie w sprawie.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 25 października 2011 r., Sąd Okręgowy w pkt 1. odrzucił apelację wnioskodawcy wniesioną od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 14 kwietnia 2009 r., w przedmiocie stwierdzenia nabycia własności przez zasiedzenie, a w pkt 2. rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca w piśmie z dnia 15 kwietnia 2009 r. wniósł o przesłanie orzeczenia z dnia 14 kwietnia 2009 r. Odpis prawomocnego postanowienia został wysłany z Sądu do wnioskodawcy w dniu 4 czerwca 2009 r. W piśmie z dnia 17 czerwca 2009 r. wnioskodawca wniósł o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji. Następnie dnia 10 lipca 2009 r. wnioskodawca wniósł apelację. Postanowieniem z dnia 19 listopada 2009 r. Sąd Rejonowy przywrócił wnioskodawcy termin do wniesienia apelacji. Jednak w ocenie Sądu Okręgowego przywrócenie wnioskodawcy terminu do wniesienia apelacji nie było uzasadnione i apelacja ta podlegała odrzuceniu na podstawie art. 373 k.p.c., jako wniesiona po upływie ustawowego terminu. Sąd Okręgowy podniósł, że wnioskodawca pouczone został o sposobie i terminie zaskarżenia postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 14 kwietnia 2009 r. i miał już doświadczenie w zaskarżaniu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, zważywszy że postanowienie to zostało wydane po uchyleniu przez Sąd Okręgowy postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 20 listopada 2002 r. i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania w wyniku apelacji wnioskodawcy, wniesionej po uprzednim złożeniu przez niego wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia.

Wnioskodawca złożył zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w przedmiocie odrzucenia jego apelacji. W zażaleniu wnioskodawca podniósł, że uchybił terminowi do wniesienia apelacji bez swej winy, bowiem Sąd Rejonowy nieprawidłowo zinterpretował treść jego pisma zawierającego wniosek o przesłanie postanowienia z dnia 14 kwietnia 2009 r. jako wniosek doręczenie odpisu prawomocnego postanowienia. Natomiast wolą wnioskodawcy było sporządzenie uzasadnienia postanowienia celem jego zaskarżenia w drodze apelacji, na co wskazuje forma pisma złożonego dwa dni po ogłoszeniu postanowienia, niezgodność postanowienia z żądaniem wnioskodawcy oraz oczekiwanie na przesłanie odpisu postanowienia i złożenie apelacji dopiero po jego doręczeniu. W zażaleniu podniesiono również, że z pouczenia o sposobie zaskarżenia nie

wynika, jak precyzyjny musi być wniosek o sporządzenie uzasadnienia i jego doręczenie, a zgłoszenie przez wnioskodawcę takiego wniosku na wcześniejszym etapie sprawy miało miejsce ponad dziesięć lat temu, kiedy to sprawność fizyczna i umysłowa wnioskodawcy była znacznie lepsza. Ustanowiony z urzędu adwokat wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej w całości ani w części pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

W ramach przewidzianej w art. 373 w zw. z art. 370 k.p.c. kontroli dopuszczalności apelacji m.in. ze względu na zachowanie terminu do jej wniesienia Sąd drugiej instancji powinien dokonać oceny, czy uchybiony przez skarżącego termin do wniesienia apelacji został zasadnie przywrócony przez sąd pierwszej instancji. Niemniej jednak podważanie zasadności przywrócenia terminu w ramach korzystania przez sąd drugiej instancji z tej kompetencji ograniczać się musi do przypadków, gdy zachodzi ku temu pewna, jednoznaczna podstawa (por. postanowienie SN z dnia 12 marca 2009 r., V CZ 7/09, niepubl.; postanowienie SN z dnia 23 marca V CZ 16/07, niepubl.; postanowienie SN z dnia V CZ 82/04, niepubl., postanowienie SN z dnia 25 sierpnia 1999 r., OSNC 2000, nr 3, poz. 51). W ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie warunek ten nie został spełniony. W piśmie z dnia 15 kwietnia 2009 r. wnioskodawca sformułował wprawdzie wniosek, o którym mowa w art. 328 § 1 k.p.c. w ten sposób, że wniósł „o przesłanie orzeczenia” z dnia 14 kwietnia 2009 r., ale biorąc pod uwagę styl pism dotychczas składanych przez wnioskodawcę w sprawie, można było przyjąć, że zachodziły wątpliwości co do rzeczywistej treści zgłoszonego wniosku złożonego wkrótce po ogłoszeniu orzeczenia. Mogły je także usprawiedliwiać podnoszone i opisane przez wnioskodawcę trudności związane ze zrozumieniem pouczenia o właściwym sposobie zaskarżenia postanowienia. Wnioskodawca w tym czasie występował osobiście, nie był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika (por. postanowienie SN z dnia 23 marca 2006 r., II CZ 16/06, niepubl.). Podobny wniosek „o uzasadnienie postanowienia” (k. 164), złożony

na wcześniejszym etapie postępowania, również nie odpowiadał ściśle ustawowej formule.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zd. pierwsze w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., postanowił jak w sentencji, pozostawiając końcowemu rozstrzygnięciu orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego zgodnie z art. 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.